

**Нестерцова-Собакарь
Олександра Володимирівна**
*Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ,
кафедра цивільно-правових дисциплін,
професор кафедри,
кандидат юридичних наук, доцент*

ВИКОРИСТАННЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ФОРМУВАННЯ НОРМ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ В ДІЯЛЬНОСТІ НА АЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Зміни у підходах до поліцейської діяльності в сучасній Європі, орієнтація її не на застосування припинювальних або заборонних заходів, а на служіння громадянам, вимагає від кожного співробітника поліції, аж до керівних кадрів, зміни ставлення до поліцейської етики та її впровадження в практику професійної підготовки офіцерів поліції. У багатьох країнах Європи, дана проблема пов'язана з докорінною реорганізацією поліцейських служб, зміною їх функцій, перетворенням з державної інституції, націленої суворо на протидію порушенням законів та підзаконних нормативно-правових актів, в організацію, що служить населенню в широкому сенсі, контактує з ним більш широко і тому потребує більш значущих етичних знань офіцерів поліції, які володіють міцними навичками етичної поведінки.

Дотримання норм професійної етики є важливою складовою професійної підготовки поліцейських в будь-якій європейській країні. Професійна етика поліцейського виступає як система моральних вимог, що висуваються до його ставлення до суспільства, до своєї професії, до інших працівників, а також до всіх учасників сфери його службової діяльності та позаслужбових стосунків.

Етика працівника поліції є різновидом професійної етики, яка вивчає специфічне відбиття принципів та норм моралі у службовій діяльності та позаслужбовій поведінці поліцейських, а також форми та методи виховання у них високих моральних якостей.

Дотримання норм поліцейської етики вже багато років формується на основі загальноновизнаних керівних принципів етичної поведінки професійного службовця, закріплених на рівні Європейського Співтовариства та зосереджених в ряді документів, зокрема, Декларації про поліцію, прийнятій Парламентською Асамблеєю Ради Європи 8 травня 1979 р. Положення зазначеного документу використовуються поліцейською владою багатьох країн під час вироблення своїх професійних стандартів. Декларація складається з преамбули і трьох розділів – «Етика», «Статус», «Війна та надзвичайний стан – іноземна окупація». Розділ «Етика» стосується всіх співробітників і організа-

цій, включаючи такі органи, як секретні служби, військову поліцію, збройні сили чи воєнізовані загони, що виконують функції поліції. Вони зобов'язані захищати закон, розслідувати злочини і підтримувати громадський порядок та державну безпеку. Етика поліцейського передбачає протистояння порушенням закону. Вагомою нормою цього міжнародного акта є те, що поліцейський, який виконує умови декларації, має право на активну моральну та фізичну підтримку з боку суспільства [1, с. 63, 64].

У Декларації про поліцію зазначено, що на посаді поліцейського не можуть працювати особи, які, перебуваючи на службі у поліції, порушили права людини чи особи, або працювали у підрозділах поліції, розформованих у зв'язку з антигуманною практикою. Зроблено наголос на тому, що всезагальне прийняття правил професійної етики поліції з урахуванням прав людини й основних свобод буде сприяти вдосконаленню Європейської системи захисту цих прав. Що ж до «Європейського кодексу поліцейської етики» (грудень, 2001) для цілей дослідження вкрай важливе значення має установка: при здійсненні своїх функцій поліція повинна дотримуватися суб'єктивного права, включаючи права і свободи людини і не здійснювати довільних чи протиправних дій. Це є основоположним для правової держави і для предмета діяльності поліції в умовах демократії. Роль поліції у захисті та забезпеченні верховенства права є настільки значною, що, спостерігаючи за поведінкою поліції у демократичній державі, можна судити про рівень демократії у ній. Вкрай важливим у цьому плані є висновок Комітету Міністрів РЄ про те, що деонтологічний поліцейський кодекс визначає єдині європейські напрями та принципи у галузі спільної мети, функціонування та відповідальності поліції для забезпечення безпеки і дотримання прав людини у демократичних суспільствах, що регулюється принципом верховенства права.

Характерними тенденціями сучасного етапу професійного виховання поліцейських в Європі та формування високоетичних моральних засад поліцейської діяльності є:

- навчання поліцейській етиці з приділенням особливої уваги правам людини, а також співробітництву поліцейських з провідними правозахисними організаціями;
- навчання поліцейській етиці разом із навчанням менеджменту, тобто з отриманням ще й управлінських знань і навичок;
- обов'язкове запровадження більшості принципів Європейського кодексу поліцейської етики у національних кодифікованих джерелах, серед яких принципи: поваги права на життя; поваги фундаментальних прав і свобод особистості; поділу влади в системі покарань; презумпції невинуватості; неупередженості, прозорості, чесності, ввічливості, справедливості, відповідальності, розсудливості, підпорядкування закону; рівності перед законом, об'єктивності, необхідності і виваженості, невідкупності та поваги до суспільства;
- розвиток дистанційного навчання офіцерів поліції і, зокрема, полі-

цейській етиці (Іспанія, Норвегія, Швеція, Фінляндія тощо).

В цілому прийняття Європейського кодексу поліцейської етики стало початком роботи із стандартизації високоетичної діяльності поліції, а також стандартизації педагогічної діяльності поліцейських навчальних закладів в сфері навчання курсантів поліцейській етиці на загальноєвропейському рівні. Важливість даного кодексу обумовлена узгодженими вимогами до роботи поліції на європейському просторі, побудованих на принципах високоморальної етичної поведінки.

Відтак, актуальним та надзвичайно важливим на сьогодні завданням у сфері впровадження європейських стандартів у діяльність Національної поліції України виглядає вирішення питання про повноцінну ратифікацію фундаментальних міжнародних документів з питань стандартів поліцейської діяльності [2, с. 58-60], із подальшим «перенесенням» окремих положень названих актів до Закону України «Про Національну поліцію».

Бібліографічні посилання:

1. Негодченко О. В. Забезпечення прав та свобод людини органами внутрішніх справ: організаційно-правові засади: дис. ... доктора юрид. наук : 12.00.07 / Негодченко Олександр Володимирович. Х., 2003. 477 с.
2. Мартиненко О. Державна превенція злочинності в системі органів внутрішніх справ. Право України. 2005. № 6. С. 58-60.

Островський Сергій Олександрович

*Київський факультет Національної академії
Національної гвардії України,
кафедра забезпечення державної безпеки,
старший викладач,
кандидат юридичних наук*

Ромашко Олег Миколайович

*Київський факультет Національної академії
Національної гвардії України,
кафедра забезпечення державної безпеки,
викладач*

**ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВООХОРОННИМИ
ОРГАНАМИ ТА НАЦІОНАЛЬНОЮ ГВАРДІЄЮ УКРАЇНИ ГРОМАДСЬКОГО
ПОРЯДКУ ТА ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ РЕЖИМУ
КАРАНТИНУ**

Коронавірус COVID-19 несподівано увійшов у життя людей для всього світу і став міжнародною проблемою. На кінець квітня захворівши у світі доходить до межі 3 млн осіб. Визнання ВОЗ даного вірусу пандемією у світі зобов'язав держави ввести специфічні карантинні режими для збереження